

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 8. Solvitur objectio petita ab autoritate S. Augustini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

meliori & potiori parte illius. Melior autem & potior pars Ecclesiae, licet minor numero, sunt iusti & sancti. 2. Ex eo quod Ecclesiae proprium est, non ex eo quod est illi commune cum omnibus aliis societatibus. Injustos autem & impios habere, Ecclesiae cum aliis societatibus omnibus commune est: è contra Ecclesiae proprium est quarto modo habere iustos & sanctos; cum nulla alia hominum congregatio iustos & sanctos habeat, aut etiam habere possit.

Obj. 2. S. Cyprianus epist. 75. ad Magnum, ubi sic ait: *In Ecclesia Dei ... non nisi concordantes atque unanimiter habitant, loquente in psalmis Spiritu sancto, & dicente: Deus qui inhabitare facit unanimes in domo. Ergo, juxta S. Cyprianum, rixatores, adeoque & alii graves peccatores, non sunt in Ecclesia. R. neg. conseq.* Verbis enim laudatis Cyprianus eos tantum excludit ab Ecclesia, qui pacem ecclesiasticam violant, & schisma faciunt, legitimis Ecclesiae pastoribus subesse nolendo, & contra illos rebellando. Audiamus S. Martyrem: *Pastor haberi quomodo potest, qui (manente vero Pastore, & in Ecclesia Dei ordinatione succedanea presidente) nemini succedens, & à se ipso incipiens, alienus sit & prophanus, dominica pacis ac divinae unitatis inimicus, non habitans in domo Dei, id est, in Ecclesia Dei, in qua non nisi concordantes, &c. ut supra.*

Obj. 3. S. Pacianus epist. 3. ad Sympronianum, ubi sic loquitur: *Ceterum peccator & poenitens non est Ecclesia macula; quia quamdiu peccat, & non poenitet, extra Ecclesiam constituitur est. Ut desinit peccare, jam sanus est. R. hanc epistolam contra Novatianos scriptam fuisse, adeoque Pacianum loco citato, nomine peccatoris, non quemlibet mortalis peccati reum intelligere, sed qualem, etiam poenitentem, ab Ecclesia absolvi nec debere, nec posse contendebant Novatiani; ac proinde solum intelligere hominem notorie reum graviorum aliquorum criminum, & propter illa, quoniam annexa illis erat excommunicatiois poena, notorie excommunicatum.*

Quòd autem non solum iustos, sed etiam peccatores esse in Ecclesia Dei senserit S. Pacianus, patet ex eadem epistola, ubi, proxime ante verba quae nobis obijciuntur, haec scribit: *Ecclesia est templum Dei, templum certe amplissimum, domus magna, habens quidem vasa aurea & argentea, sed & lignea & fictilia ... Ecclesia est virgo sancta ... sponsa Christi: virgo, verum est, sed & mater ... Multus igitur huic virgini partus, & proles innumera, qua totus orbis impletur ... Magna in filios cura matris istius ... Honorantur boni, castigantur superbi, curantur aegroti, nullus perit (quantum est in illa matre) nemo despiciatur, securi foris sub indulgentia matris retinentur. At in prole illa innumera, qua totus orbis impletur, quot peccatores! Unde inter filios mater Ecclesia habet superbos, quos castiget, aegrotos quos curet, plurimos, quos absque indulgentia in sinu suo retinere non possit.*

Obj. 4. S. Chrysostomus hom. 3. in cap. 2. epist. 2. ad Tim. illud Apostoli, *In magna domo non solum sunt vasa aurea & argentea, sed & lignea & fictilia*, sed interpretans, nomine domus dicit, non Ecclesiam, sed mundum intelligi debere, quia in Ecclesia non sunt nisi vasa aurea & argentea. R. hoc negando. Vult enim S. Chrysostomus, nomine magna domus, mundum, non Ecclesiam intelligi, non quòd in Ecclesia cum vasis aureis & argenteis nulla sint lignea & fictilia, sed quia necesse non est, ut sint. Audiamus illum: *Paulus: dum dicit, in magna domo esse vasa non modo argentea & aurea, sed etiam lignea & fictilia, perinde est ac si dicat: Quemadmodum in majori domo necessaria est magna differentia vasorum, ita & in orbe toto. Non enim eam similitudinem ad Ecclesiam refert, verum ad mundum universum. Quippe in Ecclesia nullum vult (id est, opat) esse vas ligneum, aut fictile, sed argentea omnia, & aurea. Ibi enim est corpus Christi, ibi virgo casta, non habens maculam neque rugam; hoc est, cum Ecclesia sit corpus Christi, & virgo casta, nec maculam aut rugam*

habens per se & ex intrinsecis: unde per accidens est, quòd in ea sint mali, quos per vasa lignea & fictilia significat Apostolus.

Obj. 5. S. Hieronymus comment. in cap. 5. epist. ad Ephes. hac habet: *Ecclesia Christi gloriosa est, non habens maculam neque rugam, aut quid istiusmodi. Qui ergo peccator est, & aliqua sorde maculatus, de Ecclesia Christi non potest appellari, nec Christo subiectus dici. Possibile autem est, ut ... peccator currat ad medicum ... & curentur vulnera ipsius, & fiat de Ecclesia, quae corpus est Christi. R. S. Hieronymus hic quidem negare quòd peccatores de Ecclesia sint; at non negare eo sensu, quo nos asserimus eos esse de Ecclesia: nam alibi disertis verbis affirmat peccatores esse in Ecclesia. Mens S. Doctoris patebit amplius ex deinceps dicendis.*

ARTICULUS VIII.

Solvitur Obiectio petita ab autoritate S. Augustini.

Obj. S. Augustinus negat peccatores esse in Ecclesia. R. hoc esse falsum. Nam è contra graves peccatores esse in Ecclesia probat 1. Autoritate Apostoli, lib. 7. de bapt. contra Donatistas, cap. 51. ubi sic ait: *Nam & istos (graves peccatores) esse in domo (id est in Ecclesia) negare non possumus, Paulo Apostolo dicente: In magna autem domo non solum aurea vasa sunt, vel argentea, sed & lignea & fictilia. 2. Autoritate S. Cypriani, lib. contra Donatistas post collat. cap. 8. Diu contenderunt, inquit, dicentes zizania, quae cum tritico simul crescere usque ad messem permissa sunt, non in Ecclesia, sed in mundo esse, contra intellectum Martyris Cypriani, qui dixit: Et si videntur in Ecclesia esse zizania, non tamen impedi debet aut fides, aut charitas nostra, ut quoniam zizania in Ecclesia esse cernimus, ipsi de Ecclesia recedamus. 3. Scripturae textus, quibus ad excludendos ab Ecclesia peccatores abutuntur Donatistae, explicando de Ecclesia, non qualis nunc est, sed qualis erit in caelo. Nam v.g. sic loquitur, lib. proxime citato cap. 9. Ecce manifestum est quod dicebatur à nobis, distinguenda esse tempora Ecclesiae; non jam nunc esse eam, qualis post resurrectionem futura est: nunc malos habere permixtos, tunc omnino non habituram: ad illam ejus puritatem, non ad hujus temporis permixtionem illa divina testimonia pertinere, quibus eam Dominus praeiit ab omni malorum permixtione penitus alienam. Ex similitudine saginae missae in mare lib. de unitate Ecclesiae contra Petilianum, c. 13. Est, inquit, alia similitudo apertissima de commixtione malorum & bonorum intra eandem Sacramentorum communionem & connexionem, quam Dominus ipse & ponit & exponit. Simile est, inquit, regnum caelorum saginae missae in mari, qua congregat omnia genera piscium, &c.*

Dices. S. Doctor de gravibus peccatoribus sic loquitur, lib. 2. contra litteras Petilianae, cap. 108. *Nec ideo putandi sunt esse in Christi corpore, quod est Ecclesia, quia Sacramentorum ejus corporaliter participes sunt. Et lib. 3. de bapt. contra Donatistas, cap. 18. Sicut autem isti, qui intus cum gemitu tolerantur, quamvis ad eandem columba unitatem, & illam gloriosam Ecclesiam non habentem maculam aut rugam, aut aliquid ejusmodi, non pertineant, &c. Et lib. 6. cap. 3. Quos non pertinere ad sanctam Ecclesiam Dei, quamvis intus esse videantur, ex hoc apertissime apparet: quia isti sunt avari, raptores, feneratores, invidi, malevoli, & cetera hujusmodi: illa autem columba unica, pudica & casta, sponsa sine macula & ruga ... Quod non intelligitur nisi in bonis & sanctis & iustis.*

R. dist. Ex S. Doctore, graves peccatores non sunt in corpore Christi, quod est in Ecclesia; non pertinent ad unitatem columbae, non pertinent ad Ecclesiam, ut partes constituentes, C. Ut partes adherentes tantum, N. Ut mentem S. Doctoris plenè attingas.

Nota. In corpore hominis viventis, & habentis mem-

membra aliqua arida, adeoque emortua, distingui possunt & debent partes duplicis generis, partes scilicet constituentes, & partes adhaerentes tantum. Partes constituentes sunt membra viva: viva enim membra omnia ad corporis vivi constitutionem pertinent. Partes vero adhaerentes tantum, sunt membra arida. Nam 1. membra, quantumvis arida, quamdiu non amputantur, sunt in aliquo vero sensu partes corporis vivi: tamdiu enim in aliquo vero sensu ad corporis vivi substantiam pertinent, propter continuitatem, seu physicam unionem, quam cum aliis membris habent. 2. Sunt partes adhaerentes tantum, quia hoc ipso quod arida sunt, desinunt pertinere ad constitutionem vivi corporis: nam vivum corpus non nisi ex vivis membris propriè constituitur.

Similiter, juxta mentem S. Augustini, duplicis generis partes distinguendae sunt in Ecclesia; nempe partes constituentes, & partes adhaerentes tantum. Partes constituentes sunt justi, quia ex justis Ecclesia, vivum scilicet corpus ex vivis membris constituitur. Partes adhaerentes tantum, sunt peccatores. Et 1. quidem peccatores sunt in aliquo vero sensu partes Ecclesiae, quia in aliquo vero sensu ad ejus substantiam pertinent, propter moralem, ut ita loquar, continuitatem & unionem, quam per externam ejusdem fidei professionem, & eorundem Sacramentorum participationem, habent cum justis Ecclesiam constituentibus. 2. Sunt partes adhaerentes tantum, quia cum sint membra mortua & arida, non possunt esse de constitutione Ecclesiae, quae est corpus Christi aeternum viventis, adeoque corpus vivum, quod non nisi ex vivis membris propriè constitui potest.

Hinc, juxta S. Doctorem, malus v.g. Episcopus non pertinet quidem ad Ecclesiam ut pars constituens; at pertinet ut pars adhaerens, quamdiu non separatur corporaliter: quare tandiu, juxta S. Doctorem, est organum Ecclesiae, & tandiu Ecclesia per illum baptizat, absolvit, ligat, &c. ut dicit S. Doctor, lib. 6. de bapt. contra Donat. cap. 7. Præterea, juxta S. Doctorem, lib. 7. de bapt. contra Donat. c. 52. hoc inter malum Episcopum, & schismaticum vel haereticum discrimen interest, quod à malo Episcopo, quamdiu non abscinditur, etiam extra necessitatem; à schismatico vero vel haeretico non nisi in urgenti necessitate baptismus utiliter accipi possit. Quare autem hoc, nisi quia malus Episcopus, minister est Ecclesiae, quamdiu non abscinditur; schismaticus vero vel haereticus non est. Cujus rei ratio ulterior est ex S. Doctore ibidem, quia schismaticus vel haereticus Episcopus non solum spiritualiter, sed etiam corporaliter separatus est; unde non magis est in Ecclesia, quam ex Ecclesia, adeoque neque ut pars constituens, neque ut pars adhaerens, pertinet ad substantiam Ecclesiae, cujus proinde organum esse non potest amplius, malus vero, quamdiu non abscinditur, non corporaliter, sed tantum spiritualiter separatus est; unde est in Ecclesia, quamvis non sit ex Ecclesia; hoc est, non quidem ut pars constituens, sed ut pars adhaerens, pertinet ad substantiam Ecclesiae, cujus adeo potest esse, & est adhuc organum.

At inquit obiter. In corpore humano partes adhaerentes tantum, nec sunt, nec possunt esse organa, ut patet v.g. in manu arida. Ergo malus Episcopus nec est, nec potest esse organum Ecclesiae, si ad ejus substantiam non pertinet nisi ut pars adhaerens: & vel nec est, nec potest esse organum Ecclesiae, vel ad ejus substantiam ut pars constituens pertinet. R. neg. conseq. Ratio disparitatis est, quia anima vitales actiones exercere non potest, nisi per membra viva & animata: unde solae partes constituentes possunt esse organa in corpore humano. At Ecclesia functiones suas exequi potest per membra mortua & arida, seu per membra viva spirituali privata: nam ad functiones Ecclesiae valde exercendas, sufficit potestas ordinis, vel jurisdictionis, quarum utraque potest esse sine charitate, in qua spirituali vita consistit. Possunt igitur partes adhaerentes tantum

esse organa in Ecclesia. Sed ut ad propositum nostrum redeamus.

Nota iterum. Non solum membra viva, sed etiam arida sunt in corpore humano; cum hoc tamen discrimine, quod membra viva sint non tantum in, sed etiam ex, seu de corpore humano: membra vero arida ita sint in, ut non sint ex, seu de corpore humano, propriè & strictè loquendo: quia propriè & strictè loquendo, illa tantum sunt ex, seu de corpore vivo, quae pertinent ad ejus constitutionem; & sola membra viva ad corporis vivi constitutionem propriè pertinent: membra enim arida & mortua propriè pertinere ad constitutionem corporis vivi reputantur: unde homo habens v.g. manum aridam, dicitur habere corpus mancum, quia nimirum deest ei aliqua pars, nempe manus viva, ad integram vivi corporis constitutionem necessaria.

Dixi autem, propriè & strictè loquendo: nam membrum aridum, quamdiu non amputatur, & ita quamdiu corpori adheret, propter physicam continuitatem, quam habet cum aliis ejus membris, pertinet ad ejus substantiam, illudque non quidem in ratione corporis vivi, seu machinae ex variis organis ad certas operationes vitales exercendas idoneis compactae constituit, sed in ratione cujusdam præcisè continui physici cum aliis membris suo modo integrat. Unde membrum aridum rectè dici potest, licet minus propriè, minùsque strictè loquendo, non solum esse in, sed etiam esse ex, seu de corpore humano.

Similiter, juxta S. Doctorem, non solum boni, sed etiam mali sunt in Ecclesia, sed cum hoc discrimine, quod boni, quia sunt membra viva, sint non tantum in, sed etiam ex, seu de corpore Ecclesiae; mali vero, quia sunt membra mortua & arida, ita sint in, ut non sint ex, seu de corpore Ecclesiae, propriè & strictè loquendo: quia propriè & strictè loquendo, illi tantum sunt ex, seu de corpore Ecclesiae, qui pertinent ad constitutionem illius; nec ad illius, cum sit corpus vivum, constitutionem pertinere possunt, nisi qui sunt membra viva.

Audiamus S. Doctorem, ita loquentem lib. 7. de bapt. cap. 51. *Puto me non temere dicere alios (bonos) ita esse in domo Dei, ut ipsi etiam sint eadem domus Dei... Alios autem (malos) ita dici constat esse in domo, ut non pertineant ad compagem domus, nec ad societatem fructiferam pacificaeque iustitiae, sed sicut esse palea dicitur in frumentis: nam & istos esse in domo negare non possumus... Ex hoc (malorum) numero innumerabili... diruptis rebus, haereses & schismata existunt, in eis qui jam non magis ex domo, quam in domo esse dicendi sunt, de quibus dicitur: Ex nobis exierunt, sed non erant ex nobis: separationes enim sunt, jam corporaliter segregati, quam illi qui in terris carnaliter & animaliter vivunt, & spiritualiter separati sunt.*

Esse domum Dei & corpus Christi, unum & idem hic sunt S. Doctore, qui Ecclesiam modò domum Dei, modò corpus Christi nominat. Quare si boni, juxta S. Doctorem, ita sunt in domo Dei, ut etiam sint ex, seu de domo Dei, & collectivè sumpti, sint ipsa domus Dei, juxta eundem, ita sunt in corpore Christi, quod est Ecclesia, ut sint etiam ex, seu de corpore Christi; & collectivè sumpti, sint ipsum corpus Christi, quod est Ecclesia. Item si mali, juxta S. Doctorem, ita sunt in domo Dei, ut non sint ex, seu de hac domo; juxta eundem, ita sunt in corpore Christi, quod est Ecclesia, ut non sint ex, seu de hoc corpore, propriè & strictè loquendo: quia domus Dei non constituitur nisi ex vivis lapidibus, & corpus Christi propriè non nisi ex vivis membris constituitur.

Dixi, propriè & strictè loquendo: nam quòd mali, quamdiu non omnino separantur (quod semper suppleri debet) sint non solum in, sed etiam minus propriè minùsque strictè loquendo, ex, seu de corpore Ecclesiae, expressè docet S. Augustinus tract. 61. in Joan. ubi haec verba, *Unus ex vobis tradet me*, ita disserit: *Quid est ergo, Unus ex vobis tradet me* nisi

nisi unus ex vobis exierit, qui me tradet? quia & ille qui ait: Si fuissent ex nobis, mansissent utique nobiscum; jam dixerat: Ex nobis exierunt: ac per hoc utrumque verum est, & ex nobis, & non ex nobis: secundum aliud, ex nobis, secundum aliud, non ex nobis: secundum communionem sacramentorum, ex nobis; secundum suorum proprietatem criminum, non ex nobis.

Itaque, juxta S. Doctorem, mali, quandiu non omnino segregantur per schisma, vel notoriam hæresim, vel quocumque alio modo, sunt & non sunt ex Ecclesia. Non sunt secundum suorum proprietatem criminum; sunt secundum communionem sacramentorum: non sunt secundum suorum proprietatem criminum, quia propter sua crimina sunt membra mortua & arida; sunt secundum communionem sacramentorum, quia propter eorum sacramentorum participationem, adde & externam christianæ fidei professionem, moralem habent unionem & continuitatem cum bonis corpus Ecclesiæ constituentibus; non sunt, si propriè & strictè loquimur, quia propriè & strictè loquendo, illa tantum membra sunt ex corpore Ecclesiæ, quæ ad Ecclesiam in esse vivi corporis, seu in esse corporis Christi constituendam concurrunt; & ad id mali, cum sint membra mortua & arida, non possunt concurrere: sunt, si minus propriè minùque strictè loquimur, quia minus propriè minùque strictè loquendo, illud omne est ex corpore Ecclesiæ, quod ei adheret, eique adherendo pertinet aliquo modo ad ejus substantiam: mali autem, per communionem sacramentorum & fidei christianæ professionem, adherent corpori Ecclesiæ, & sic adherendo, ad ejus substantiam aliquo modo pertinent: unde cum membris vivis, illud in esse corporis vivi constituentibus, illud in esse continui cujusdam seu totius moralis sensibilis suo modo constituunt: nam mali cum bonis, quibuscum sacramentorum communionem, & christianæ fidei professione colligati sunt, faciunt unum quoddam continuum, seu totum morale sensibile, quod est Ecclesia adæquate sumpta, hoc est, Ecclesia sumpta & secundum partes constituentes, & secundum partes adherentes tantum. Sed

Nota 3. In corpore humano membra duplicem habent unionem, unam ex qua resultat unum corpus, una machina constans certis organis ad vitales actiones exercendas idoneis; & alteram, ex qua præcisè resultat unum continuum physicum. Membrum autem arefcens, per ariditatem amittit primam unionem, quia propter ariditatem ad corporis in esse corporis constitutionem desinit concurrere cum reliquis membris, à quibus proinde in vero aliquo sensu, licet non totaliter, separatur; & quia sic separatur, desinit esse propriè ex corpore. Secundam verò unionem, quantumlibet aridum sit, retinet, quandiu non amputatur, quia quandiu non amputatur, pergit cum reliquis membris facere unum continuum physicum, siveque donec per amputationem totaliter separatur, pergit esse in corpore, & ad illius substantiam aliquo modo pertinere, illud in esse continui physici cum membris reliquis suo modo constituendo.

Quod si membrum aridum amputetur, secundam unionem, quam eatenus retinuerat, amittit per amputationem, & ita totaliter separatur à reliquis membris, proindeque desinit esse in corpore, ad cujus substantiam nullatenus pertinet amplius. Membrum igitur aridum, non amputatum, differt ab amputato, in eo quod non amputatum, partialiter tantum; & amputatum, totaliter fit separatum; arque aded non amputatum sit in corpore, licet propriè non sit amplius ex corpore; amputatum verò non magis sit in, quam ex corpore.

Similiter, juxta S. Doctorem, in Ecclesia duplex distinguenda est unio; una quæ consistit in spiritali fidei, spei, & præsertim charitatis vinculo, quo iusti inter se conjuncti, iidem Sacramentis participant, & eandem fidem profitentes, constituunt corpus Christi, quod est Ecclesia: unde propriè & strictè loquendo, omnes & soli iusti sunt ex corpore Ecclesiæ: altera verò, quæ in corporali seu sensibili communionis

sacramentorum & christianæ fidei professionis vinculo consistit, quo vinculo peccatores cum iustis corpus Ecclesiæ constituentibus, colligati, atque ita adherentes corpori Ecclesiæ, cum eo faciunt unum continuum morale sensibile, in quo peccatores velut in toto continentur. Quare cum hoc continuum sit domus Dei & corpus Christi, consequens est peccatores esse in domo Dei & corpore Christi: non sunt tamen ex hac domo, & hoc corpore, quia continuum illud, quæ domus Dei, constituitur, & qua corpus Christi, constituitur ex folijs iustis.

Porro (loquor semper ad mentem S. Doctoris) homo per peccatum mortale amittendo charitatem, desinit participare primam unionem, quæ spiritalis est, & ita spiritaliter separatur à iustis, quibuscum proinde ad corpus Christi, quod est Ecclesia, constitutionem concurrere desinit; quare per spiritalem hanc separationem desinit esse ex corpore Ecclesiæ, propriè & strictè loquendo: nihilominus tamen pergit esse in corpore Christi, sicut & in domo Dei, quandiu non separatur etiam corporaliter; quia quandiu non sic separatur, secundam unionem retinet, vi cujus pergit esse pars, adherens scilicet, moralis illius & sensibilis continui, quod est Ecclesia, adeoque corpus Christi, sicut & domus Dei.

Quod si peccator separatur etiam corporaliter, puta per schisma vel hæresim notoriam, secundam unionem, quam eatenus participaverat, participare desinit, atque ita totaliter separatur à corpore Ecclesiæ, nec ad ejus substantiam ullatenus pertinet amplius: unde jam non magis est in, quam ex corpore Christi, quod est Ecclesia; sicut non magis est in, quam ex domo Dei, quæ est Ecclesia. Hinc juxta S. Doctorem, inter peccatorem, & schismaticum vel hæreticum notorium, discrimen hoc interest, quod schismaticus vel hæreticus notorius non magis sit in, quam ex corpore Ecclesiæ, quia neutram Ecclesiæ unionem participat; cum non solum spiritaliter, sed etiam corporaliter, adeoque totaliter per schisma suum, vel notoriam suam hæresim, sit separatus; peccator verò non quidem ex, sed in corpore Ecclesiæ sit, quia non primam quidem, sed secundam Ecclesiæ unionem participat; cum per peccatum mortale spiritaliter tantum, adeoque tantum partialiter separatur à corpore Christi, quod est Ecclesia: unde adhuc ad substantiam illius pertinet, non quidem ut pars illud in esse suo cum aliis comparibus constituens, sed ut pars illud suo modo integrans in esse continui cujusdam moralis & sensibilis.

Nota 4. Membrum aridum in corpore humano, quamvis non sit amplius ex illo propriè loquendo, quia non est amplius pars illius constitutiva, tamen deturpat illud, quandiu non amputatur, quia quandiu non amputatur, est in illo, & aliquid illius, ut potè ad ejus substantiam aliquo modo pertinens. Similiter, juxta S. Doctorem, Ecclesia deformatur per malos, quandiu non separantur etiam corporaliter, quia tandiu sunt in illa, & aliquid illius; quamvis strictè loquendo, non sint ex illa, quia non sunt partes illius constitutivæ.

Audiamus S. Doctorem lib. 3. de doctr. christ. cap. 32. ubi de Ecclesia, qualis nunc est, loquens, sic ait: *Ad hoc pertinet in Canticis Canticorum: Fusca sum & speciosa, ut tabernacula Cedar, speciosa sum ut pelles Salomonis. Non enim ait: Fusca fui, ut tabernacula Cedar, & speciosa fui ut pelles Salomonis: sed utrumque se esse dixit, propter temporalem unitatem intra una retia piscium bonorum & malorum.*

Itaque, juxta S. Doctorem, Ecclesia simul est fusca, & speciosa, simul formosa & deformis; formosa propter bonos, deformis propter malos; formosa & deformis, quia in ea non solum boni, sed etiam mali sunt, propter unitatem moralem quam habent in hac vita mali cum bonis, per communionem sacramentorum, & externam fidei christianæ professionem. Nam mali in hac vita eadem sacramenta participando, & eandem fidem profitendo cum bonis, faciunt cum illis unum totum morale, unum corpus politicum, unam societatem, quæ societas est vera Christi Eccle-

Ecclesia; unde mali cum bonis communicantes in Sacramentis & professione fidei, sunt suo modo partes societatis, quæ est vera Christi Ecclesia, & sic mali cum bonis in vera Christi Ecclesia sunt, quamvis non eodem modo quo boni; qui boni sunt in Ecclesia Christi, ut partes illam constituentes, mali verò ut partes illi adhaerentes, & adhaerendo facientes cum illa unum corpus morale, sensibile & palpabile, quod est Ecclesia Christi, & quatenus est Ecclesia Christi, & corpus Christi, adeoque corpus vivum vita spiritali, quod proinde non nisi ex membris vita spiritali animatis constari potest.

Dices. Mali sunt partes constituentes societatem, quam faciunt boni & mali inter se communicantes, & quæ est Christi Ecclesia. Ergo mali sunt partes constituentes Ecclesiam Christi. *R. neg. ant. ad mentem S. Doctoris.* Nam societas illa, quam boni cum malis constant, est in recto sola Ecclesia Christi, & ita in recto dicit solos bonos, ex quibus Ecclesia Christi constituitur, malos verò in obliquo tantum; societas enim illa est Ecclesia Christi, sensibilibus & corporaliter cum malis colligata per communionem sacramentorum, & externam fidei christianæ professionem: vel, si vis, quod idem est, societas illa sunt boni inter se spiritali charitatis vinculo connexi, & sensibilibus ac corporaliter per sacramentorum communionem & externam professionem fidei christianæ colligati cum malis.

Mali igitur cum bonis constant corpus politicum, sensibile & palpabile, quod est Ecclesia Christi, non componendo cum bonis totum aliquod, quod sit in recto boni & mali; sicut homo v. g. est in recto corpus & anima rationalis; sed purè bonis adherendo sensibilibus & corporaliter per communionem sacramentorum; sicut in doctrina S. Thomæ, albedo facit album cum pariete, non componendo cum pariete totum, quod sit in recto paries & albedo, sed purè inhærendo parieti, unde album non est paries & albedo, sed paries habens albedinem; & sicut humanitas cum verbo facit Christum, non componendo cum verbo totum aliquod, quod sit verbum & humanitas in recto, sed purè incumbendo, vel, si vis, adhærendo physice verbo, unde Christus est verbum habens humanitatem, verbum humanitate homo. Addo etiam, sicut in homine habente manum aridam, manus arida cum corpore facit unum continuum physicum, non componendo cum corpore totum, quod sit corpus & manus arida in recto, sed purè adhærendo corpori, unde continuum illud est corpus habens manum aridam.

Mali igitur non sunt de Ecclesia Christi, etiam sumpta ut est corpus politicum, sensibile & palpabile, nisi minùs propriè, secundum quid, & cum addito diminutive, ut partes purè adhaerentes, in obliquo: boni verò sunt de ea, propriè, simpliciter, ut partes constituentes, in recto, uno verbo, sunt ipsa Ecclesia Christi. Quando S. Augustinus negat malos esse de Ecclesia Christi, sumit Ecclesiam Christi secundum ea tantum, quæ dicit in recto. Quando dicit malos esse in, vel etiam esse aliquo modo & secundum quid de Ecclesia Christi, sumit Ecclesiam Christi secundum ea, quæ dicit tam in recto, quam in obliquo. Juxta S. Doctorem, boni non solum sunt in, sed etiam propriè & simpliciter de societate illa sensibili, quæ est Ecclesia Christi, quia sunt in ea ut partes constituentes: mali verò sic sunt in ea, ut non sunt propriè & simpliciter de ea, quia in ea sunt tantum ut partes partibus constituentibus adhaerentes.

Potè hæc hætenus paulò fusiùs disserimus, ad exponendam mentem Augustini, & aliorum Patrum, quorum auctoritate abuti conantur hoc tempore hæretici, & alii novatores. Patribus autem asserentibus solos bonos esse de Ecclesia, non contradicunt Doctores catholici, cum non solum bonos, sed etiam malos esse in & de Ecclesia dicunt: sentiunt enim bonos esse in & de Ecclesia, ut membra viva; malos verò esse in & de Ecclesia, quomodo

in & de ea esse possunt membra mortua & arida, quod sufficit Augustino & aliis Patribus, sicut Doctoribus catholicis iussit, quod asserit Augustinus, malos per malam vitam spiritaliter tantum separatos à bonis, adeoque cum bonis corporaliter colligatos manere, donec omnino segregentur: hoc enim supposito, manifestum est malos cum bonis facere, quocumque tandem modo faciant, unum corpus politicum, sensibile & palpabile, quod est Ecclesia Christi; unde manifestè sequitur, malos esse aliquo verò modo de Christi Ecclesia.

E dictis hætenus apparet, quàm malè & perperam contendant novatores, à Clemente XI. in Constitutione, quæ incipit, *Unigenitus Dei Filius*, doctrinam S. Augustini & aliorum Patrum proscriptam fuisse in Quesnellii propositionibus 72. 73. 74. 75. 76. & 77. Nam cum S. Augustinus dicit ex bonis componi Ecclesiam Christi, non intendit malos ab ea excludere, quandoquidem malos in Ecclesia Christi esse, disertè asserit, inculcat, & variis argumentis demonstrat contra Donatistas, imò expressè agnoscit malos de Ecclesia esse ex parte, nempe secundum communionem sacramentorum, & externam, ut subintelligit, fidei christianæ professionem: Quesnellius verò in citatis propositionibus sic ex solis bonis Ecclesiam Christi componit, ut ab ea malos prius excludere intendat; ut

Facile demonstratur ex propositione 78. ad quam alia citata evidenter relative sunt, & quæ sic se habet in latinum fideliter versa: *Separatur quis à populo electo, cujus figura fuit populus Judaicus, & caput est Jesus Christus, tam non vivendo secundum Evangelium, quam non credendo Evangelio.* Juxta Quesnellium igitur, mali per malam vitam à bonis, qui Ecclesiam Christi, componunt, tam separantur, quàm separantur Pagani. Sed Pagani ita separantur à bonis, qui Ecclesiam Christi componunt, ut non magis in, quàm de Ecclesia Christi sint. Ergo similiter, juxta Quesnellium, mali per malam vitam, à bonis qui Ecclesiam Christi componunt, ita separantur, ut non magis sint in, quàm de Ecclesia Christi. Ergo Quesnellius ita ex bonis & sanctis componit Ecclesiam Christi, ut ab ea malos penitus excludat, & tam excludat, ut non magis velit illos ad eam pertinere, quàm ad eam pertinent Pagani, & a fortiori quàm ad eam pertinent schismatici & hæretici.

Juxta S. Doctorem, schismatici & hæretici, adeoque & quidem à fortiori, Pagani tam corporaliter quàm spiritaliter separati sunt; mali verò spiritaliter tantum, proindeque minùs separati sunt, quàm Pagani: juxta Quesnellium mali per malam vitam tam separantur, quàm Pagani. Juxta S. Doctorem, mali, quantumvis mali, retinent cum bonis aliquam unitatem, vi cujus verè sunt in Ecclesia cum bonis: juxta Quesnellium, nullam ejusmodi unitatem retinent. Juxta S. Doctorem, mali per malam vitam non separantur totaliter: juxta Quesnellium, totaliter separantur. Doctrina igitur S. Augustini, & Quesnellii doctrina, ut affirmatio & negatio pugnant inter se.

ARTICULUS IX.

Utrum infideles occulti sint in vera Christi Ecclesia.

R E S P O N S I O.

In fideles occulti sunt in Ecclesia Christi.

Prob. Infideles occulti sunt ii, qui fidem non habent, & ita carent omni virtute christiana, sed tamen exteriùs fidem christianam profitentur, & eadem sacramenta participant cum fidelibus. Atqui tales sunt in vera Christi Ecclesia. Ergo, &c.

Prob. min. 1. ex Joanne Apostolo epist. 1. c. 2. ubi hæc leguntur: *Et nunc antichristi multi facti sunt. Ex nobis prodierunt, sed non erant ex nobis.* Hic Apostolus loquitur in persona totius Ecclesiæ, & per antichristos intelligit eos, qui in apertam hæresim erupe-